

MIA ROTH-ČERINA

SLIKE PO IVANU [ĐOVANIJU]

NENAD FABIJANIĆ

IMAGES OF IVAN [GIOVANNI]

NENAD FABIJANIĆ

The book "Images of Ivan (Giovanni)" authored by Nenad Fabijanic provides a glimpse into the persona of one of the most distinguished protagonists of Croatian 20th century architecture Ivan Vitić, who is brought to life in a dialogue of two authors, shedding a new light on both their work and the specific context in which they grew. Fabijanic continues a format he established in various forms, contextualizing the work of artists and architects in relation to his own. In these dialogues, the superposition of authorial figures and approaches creates a new value whilst retaining their recognizable individual language. In this book they are manifested through intimate observations and projects in which Fabijanic enters the work of Ivan Vitić, creating a unique and timeless authorial conversation.

Oris d.o.o., Oris kuća arhitekture
Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Zagreb, 2018.

Str. 120, ilustrirano, hrvatski/engleski
[21/26 cm, meki uvez]

Recenzenti: Zlatko Karać, Mia Roth-Čerina
Izvršne urednice: Ana Bedenko, Ivana Krmpotić
Lektura: Mirjana Ostoja, Terezija Sijaković Bosković,
Dunja Opatić, Tanja Vohalski

Prijevod: Andy Jelčić
Dizajn i prijelom: Borjana Katic, Ivana Krmpotić, Ana Vuko

ISBN 978-953-6888-50-4 [Oris]
ISBN 978-953-8096-23-5 [Oris kuća arhitekture]
ISBN 978-953-8042-41-6 [Arhitektonski fakultet]
CIP 000995782 [NSK Zagreb]

Knjiga i prateća izložba „Slike po Ivanu” autora Nenada Fabijanića daju posve nov ratur u promatranju djela jednoga od najistaknutijih protagonista hrvatske arhitekture 20. stoljeća – Ivana Vitića, koji biva oživljen u autorskom (autorovu) dijalogu. Nastavljaju se na format Fabijanićevih razgovora s arhitektima i umjetnicima za koje je autorski vezan, čije djelo u superpoziciji s njegovim stječe treće značenje, iako svako uvijek zadržava svoju prepoznatljivost.

U različitim se formatima tako iznova citao Šebalj, Vaništa, Šegvić, ali i Fabijanić. Kroz te razgovore, upravo stoga što ih promatramo kroz ravnopravno djelo, autori postaju dijelom prezenta, živi i prisutni. Pristup je temeljno civilizacijski – građen na kontinuitetu posredovanom interpretativnom predajom. Legende i povijesti, između objektivnog i subjektivnog, prenose se s generacije na generaciju u kojoj svaka nova dodaje vlastiti autorski sloj, obogaćujući tako izvor te čineći ga uvijek aktualnim i relevantnim. Misli i zamisli, intimne bilješke i osobnosti, za razliku od stvarnih povijesnih činjenica, prenose se izravnim uvidima i prijateljstvima, nasljeđuju se i prilagođuju iz osobnih perspektiva. Kao što pokojnici nastavljaju živjeti kroz priče i anegdote poznanika, tako i autori opstaju kroz uvijek novo čitanje njihova djela, u interpretacijama koje ih uvode u sada. Ta nova čitanja daju i široke perspektive nekadašnjeg konteksta superponiranog u odnosu na aktualni te ih tako možemo jasnije vidjeti u kon-

trastirajućim vremenima. Prenesemo li napisano na kontekst arhitektonske scene, ovo nam djelo implicitno ocrta obris vremena na izmaku. U herojskim vremenima profiliranja ovdasnja je scena, kao uostalom i zagrebačka arhitektonska škola, bila personificirana snažnim osobnostima, i karakternim i autorskim, između kojih je karizmi i institucije stajao znak jednakosti. Posljednjih godina i zadnji među tim karizmatičima otišao je, a sponu s njima održava jedan od rijetkih koje bismo u tu skupinu ubrojili – profesor Nenad Fabijanić. On izravno povezuje vrijeme koje je nedvosmisleno bilo neko drugo, s trenutkom u kojem obilježavamo stogodišnjice rođenja njegovih protagonista. Te su obljetnice Fabijaniću povod iniciranja, ili rasvjetljavanja, kolektivne autorske diskusije. Početkom 2017. godine, kada je projektirao izložbu povodom stote obljetnice rođenja prof. Šegvića, pozvao je prve i druge generacije učenika i svjedoka da uđu u refleksivne dijaloge sa Šegvićevim djelom, čitanim kroz njihovo vlastito. Ovdje pak Fabijanić razgovor uspostavlja i na intimnoj i na projektantskoj ravni, otvarajući nam posve nove uvide u život i djelo iznimne autorske osobnosti, ali i čovjeka intenzivnoga *presencea*, kontekstualizirajući njegovo djelo kroz vlastito.

U knjizi su ti dijalozi manifestirani kroz Fabijanićeve projekte različitih mjerila superponiranih u odnosu na Vitićeve – interijer stana/atelijera na sedmome katu ili trg u srcu Vitićeve kompleksa u Laginjinoj, projekt za zgradu

Vlade koji nadopunjuje savsku ‘Kockicu’ – a na izložbi jedinstvenim djelom i u Fabijanićevu opusu – tapiserijom koja sublimira sve što je u Vitićevo djelo, i javnom i privatnom, autor očitao i raspisao u uvodnim poglavljima knjige – od Maljevića i Rothka do naježene kože i senzualne taktilnosti.

U uvodnom poglavlju autor problematizira distorzije povijesti u sjećanju i obrazlaže pristup citirajući oproštajnu crticu Nevena Šegvića u časopisu „Čovjek i prostor” povodom Vitićeve smrti: „Analitički pisati o djelu arhitekta Vitića bila bi profesorska pedanterija (...) a lik Ivana Vitića ostao bi neobasjan svjetlošću koju zaslužuje”. Otvara pogled u konkretna okružja – mjesta, intelektualnu klimu, kulturne utjecaje, strukovnu scenu. Načinje i sire pitanje očuvanja baštine vrijedne arhitekture 20. stoljeća koja, dijelom zapuštanjem a dijelom neprimjerenom obnovom, vremenom kopni. Posebna poglavlja – crtice posvećuje temi boje i likovnosti u arhitekturi, intrizičnoj Vitićevo djelu, te referentnim točkama koje najavljuju koordinatni sustav unutar kojega se kreće dijalog koji slijedi. U četiri ‘slike’ Fabijanić potom otvara po jedno djelo, čitajući ga u vremenu nastanka, u pojedinačnoj sudbini, u objektivu vlastitog jukstaponiranog projekta. „Moj će prilog biti samo oslikano sjećanje na otvorenoj i nedovršenoj plohi njegovih djela, prepoznato novim čitanjem, doživljajima i odgovorima.”

U svakom segmentu ovoga nad-vremenoga razgovora, dva se autora gledaju oči u oči.